

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Podsekretarz Stanu
Henryka Mościcka - Dendys

DPT.733.9.2025 / 15
Warszawa, 10 października 2025 r.

Pani Hanna Majszczyk
Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów

Szanowna Pani Minister,

uprzejmie informuję, że zgodnie z decyzją Komitetu Ministrów Rady Europy, Komitet Zarządzający Praw Człowieka (CDDH) prowadzi obecnie przegląd stanu wdrażania przez państwa członkowskie standardów Rady Europy dotyczących instytucji rzeczników praw obywatelskich, w szczególności zawartych w następujących instrumentach Rady Europy:

- [Zalecenie](#) Komitetu Ministrów Rady Europy do państw członkowskich nr CM/Rec(2019)6 w sprawie rozwoju instytucji Ombudsmana,
- [Zalecenie](#) Komitetu Ministrów Rady Europy do państw członkowskich nr CM/Rec(2021)1 w sprawie rozwoju i wzmocnienia skutecznych, pluralistycznych i niezależnych krajowych instytucji praw człowieka,
- [Zasady Weneckie](#) w sprawie ochrony i promowania instytucji Ombudsmana, przyjęte przez Komisję Wenecką.

W ramach tego procesu państwa członkowskie zobowiązane są przedstawić Radzie Europy odpowiedzi na szereg pytań dot. realizacji ww. standardów.

Jedną z głównych kwestii, której dotyczy aktualnie prowadzony przegląd, jest problematyka zapewnienia rzecznikom praw obywatelskich bezpiecznego i sprzyjającego otoczenia w celu umożliwienia rzeczywiście skutecznego wykonywania ich funkcji. Zgodnie ze standardami określonymi w dokumentach Rady Europy obejmuje to wymóg zapewnienia przez państwa odpowiednich zasobów budżetowych i kadrowych.

Jak wskazano w pkt 21 Zasad Weneckich opracowanych przez Komisję Wenecką Rady Europy, „instytucja Rzecznika Praw Obywatelskich powinna dysponować wystarczającymi i niezależnymi środkami budżetowymi. Prawo powinno stanowić, że środki budżetowe przeznaczone dla instytucji Rzecznika Praw Obywatelskich muszą być adekwatne do potrzeb zapewnienia pełnego, niezależnego i skutecznego wykonywania jej obowiązków i funkcji. Należy konsultować się z rzecznikiem praw obywatelskich i prosić go o przedstawienie projektu budżetu na nadchodzący rok budżetowy”.

W tym kontekście warto też przypomnieć, że w 2023 r. Europejska Komisja przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji (ECRI), organ monitoringowy Rady Europy, przyjęła szósty raport na temat Polski. W pkt 5 raportu ECRI wyraziła zaniepokojenie „zarzutami wysuwanymi przez różnych niezależnych rozmówców, z którymi się spotkała podczas swojej wizyty, że budżet [Rzecznika Praw Obywatelskich] i inne instrumenty były wykorzystywane jako środek nacisku politycznego”. W tym kontekście ECRI zwróciła uwagę władz „na paragrafy 3 i 28 swojego [Zalecenia](#) nr 2, zgodnie z którymi organy ds. równości powinny posiadać niezależność zarówno *de iure*, jak i *de facto*, która nie może być narażana na ryzyko przez arbitralne lub nieproporcjonalne ograniczenia ich budżetu lub inną ingerencję polityczną”.

W kolejnej rundzie monitoringowej ECRI wobec Polski niezbędne będzie przedstawienie informacji na temat działań podjętych przez władze w odpowiedzi na szósty raport.

Mając na uwadze zarówno trwający obecnie przegląd prowadzony przez Komitet Zarządzający Praw Człowieka, jak też potrzebę wzmocnienia wizerunku Polski jako państwa zaangażowanego na rzecz ochrony praw człowieka przed zbliżającą się kolejną rundę monitoringową Europejskiej Komisji przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji wobec Polski, zasadne wydaje się dogłębne przeanalizowanie sytuacji budżetowej Rzecznika Praw Obywatelskich z punktu widzenia zasady skuteczności jego działania, a także umocnienie ram proceduralnych dotyczących kształtowania jego budżetu w oparciu o zasadę dialogu i uczestnictwa oraz inne standardy Rady Europy.

Niezależnie od powyższego, w opinii Ministerstwa Spraw Zagranicznych, skuteczne działanie instytucji Rzecznika Praw Obywatelskich ma istotne znaczenie z punktu widzenia zapobiegania naruszeniom Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, a zatem i dla zmniejszania liczby kierowanych przeciwko Polsce skarg do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W ogólnym rozrachunku niewątpliwie przyczynia się do zmniejszania zobowiązań budżetowych państwa związanych z wypłacaniem odszkodowań zasądzonych przez Trybunał.

W załączeniu przekazuję wyciąg ze standardów Rady Europy dotyczących instytucji Rzecznika Praw Obywatelskich.

Z wyrazami szacunku,

Henryka Mościcka-Dendys

Do wiadomości:

Pan dr hab. Marcin Wiącek, Rzecznik Praw Obywatelskich

Załącznik:

Wyciąg ze standardów Rady Europy